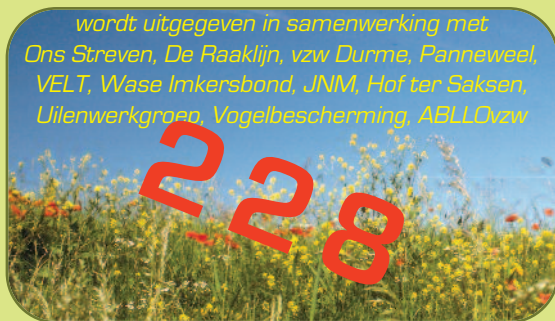

HET GROENE WAASLAND

wordt uitgegeven in samenwerking met
Ons Streven, De Raaklijn, vzw Durme, Panneweel,
VELT, Wase Imkersbond, JNIM, Hof ter Saksen,
Lilienwerkgroep, Vogelbescherming, ABLLOvzw

COÖRDINATIE & BEHEER

Ablo

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift 42ste jg - nr 4 - december 2022 - nr 228

NATUUR EN MILIEU

Lepelaar gered p22

Droogte counteren p10

Opnieuw lanen p04

Trage wegen p14 tot p19 ; p31

Nieuw fietsvademecum p08

Fonds FDME steunt p03

IN HET WAASLAND

Beste lezer,

Als er een uitnodiging tot betaling voor 'het groene waasland' (=HGW) in dit nummer zit, **gelieve dan** Uw abonnement te hernieuwen door **8 Euro** over te schrijven op het rekeningnr **BE39 7310 4317 9119**.

Let op : Het kan zijn dat U dit tijdschrift ontvangt via een andere vereniging dan ABLLO en **dat U Uw abonnementsgeld betaalt via die vereniging:** Ons Streven; Vzw Durme; De Raaklijn; Hortus Ter Saksen; CVN; Wase Imkersbond, ..

U kan dan gewoon verder lezen...

!!!! **Korting voor snelle betalers (vòòr 1 januari !):**
zie <https://hetgroenewaasland.be/korting>

V a n a f 2 0 2 3 é é n v o u d i g e r o m a b o n n e e t e w o r d e n

Vanaf 2023 voert ABLLO vzw een administratieve vereenvoudiging door.

De verschillende soorten van lidmaatschap zijn allemaal verdwenen.

Enkel de korting voor snelle betalers is gebleven ...

Voor wie extra wil steunen, dat kan natuurlijk ook via hetzelfde rek. nr.

Indien U vragen heeft kan U steeds telefoneren (03 775 19 31) of een mailtje sturen naar groene.waasland@gmail.com of volgende webpagina's raadplegen:

<https://hetgroenewaasland.be/abonnement> of <https://hetgroenewaasland.be/lid>

HET GROENE WAASLAND
VIER MAAL PER JAAR

Wanneer : **februari**

mei

oktober

december

Vanaf 2022 verschijnt 'Het Groene Waasland' 4 keer per jaar.

(er is geen vakantienummer)

OPROEP

Beste mezen- en natuurliefhebber,

Reeds enkele jaren vullen wij tasjes met vogelvoer. Op deze manier helpen wij de vogels om de winter door te komen.

We verkopen deze tasjes aan 5€/stuk. De opbrengst gaat integraal naar kankeronderzoek.

Iedereen kent wel iemand die vecht tegen kanker of dat gevecht verloor.

Door kankeronderzoek rechtstreeks te steunen, hopen wij dat er meer mensen kunnen genezen van kanker of op z'n minst nog vele extra jaren comfortabel kunnen leven.

Wil jij onze actie steunen?

Tasjes zijn te koop in ons 'winkeltje' op Sint-Jansplein 14, Sint-Niklaas.

Voor wie verder weg woont, kan ik ook de tasjes thuis bezorgen.

Dan stippel ik een leveringsroute uit zodat iedereen kan kiezen uit een assortimentje.

Wij hopen dat velen ons initiatief steunen.

Zowel de biodiversiteit in jullie tuin als kankeronderzoek krijgen zo een duwtje in de rug!

Dankjewel!

Leen en co

Leen D´haese
0475/84.94.35
leendhaese@telenet.be

Ga naar
www.hetgroenewaasland.be
en klik op **KLIK** *voor meer info over artikels en aanverwante websites*

Een lang en lastig website adres kan je sneller vinden via de KLIK-pagina!

1978 : een weg

VOORAF :

Dezelfde plaats in dezelfde straat (Van der Helststraat, Amsterdam)

Boven in 1978 : een weg waar vooral auto's rijden.

Onder in 2005 : een straat waarin geleefd wordt.

Wat een verschil ! Er zijn vanzelfsprekend veel tussenvormen. **Een laan is zo'n compromis.**

Op volgende pagina's is een evenwichtig voorbeeld uitgewerkt voor Lokeren.

2005 :
een (wandel)straat

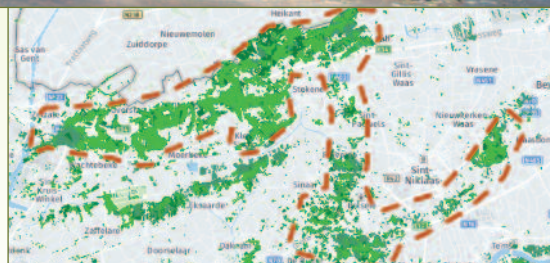
Hendrik Jacobszstraat Amsterdam

VAN Z-VORMIGE BOSSTRUCTUUR TOT NIEUWE CULTUUR VAN HET PUBLIEK DOMEIN

- DEEL 3 -

In dit **derde** deel staan we opnieuw stil bij maatregelen om de klimaatdoelstellingen te halen binnen bebouwd gebied, langs rustige straten en op drukke wegen. Dit om ons van hittestress en waterbommen te vrijwaren en om fauna en flora levenskansen te bieden zoals dat we voor onszelf willen. Kortom het gaat over een nieuwe cultuur van het publiek domein en een nieuwe verplaatsingscultuur.

In het **oktober**nummer kwam een ecoduct over de E17 in **Waasmunster** ter sprake, ook de nieuwe heraanleg van de Grote Markt en de straat van de toekomst in **Sint-Niklaas**.

Z-vormige bosstructuur in het Waasland

Voor Lokeren hebben we 2 voorstellen klaar. Een eerste om van de Oude-Bruglaan opnieuw een **ECHTE LAAN** te maken. Zie pagina 6 en 7. Voorstel 2 komt in het februarinummer.

Naar aanleiding van het 'DENK MEE' initiatief van de stad Lokeren stelt Fred Van Remoortel voor om opnieuw lanen te bouwen. Hoe je zijn voorstel kan steunen, kan je lezen op volgende pagina.

Wat Fred voorstelt voor Lokeren, kan ook in zoveel andere gemeenten, mits een aantal aanpassingen te doen aan het ontwerp. Gepaste lanen zorgen voor een betere leef-omgeving.

Steun het voorstel (zie pagina 6-7) voor meer LANEN.

Zijn er in jouw gemeente wegen die ook als een LAAN kunnen worden ingericht? Laat het ons weten.

Ken jij in Vlaanderen of elders 'geslaagde' lanen? Foto's hiervan zijn welkom!

Abl groen

Denk mee!

aangenamer wonen

Maak –opnieuw– ruimte voor lanen

Oude-Bruglaan kanshebber om (opnieuw) te vergroenen, ontharden, herinrichten...

Steun dit idee op: www.denkmee.lokeren.be

Welkom in Lokeren. Met zijn lanen. Of zijn het wegen: Durmelaan, Sportlaan, Koning Albertlaan, Martelarenlaan, Oud-Strijderslaan, Oude-Bruglaan... ? Bij wijze van voorbeeld, staan we stil bij de Oude-Bruglaan.

Deze Oude-Bruglaan staat onder toenemende druk, een laan onwaardig. Er staat zelfs geen boom in.

Hoe maken we er een échte laan van?

Door vergroening, ontharding en herinrichting.

Ter verbetering van het leefklimaat en het netwerk van trage wegen.

Steun dit idee op: www.denkmee.lokeren.be

Denk mee! Maak –opnieuw– ruimte voor échte lanen

Bijvoorbeeld de Oude-Bruglaan

Lokeren telt ruim 30 lanen

Er zijn zowat drie types lanen: qua omgeving en verkeersdruk:

1. Acacialaan, laan binnen een rustige woonwijk.
2. Martelarenlaan, weg waar de auto overheerst: te veel en te snel
3. Weverslaan, te brede weg met ook veel vrachtwagens

Iedereen verdient rustig wonen

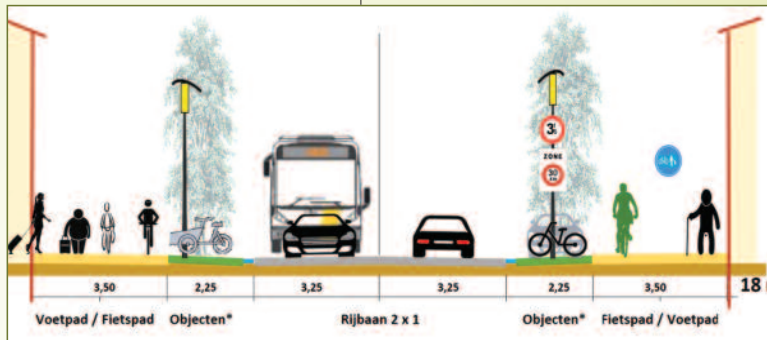
Een laan is een weg tussen boomrijen, ook geschikt om er te wandelen. De weg kan worden heringericht met ontharding en vergroening in zogenaamde objectenzones.

Zo maken we er een échte laan van.

Geen toename verkeersdruk

Herinrichten betekent ook dat het wegverkeer begrensd wordt: aantal, snelheid, tonnage en parkeerdruk.

Door goede verhoudingen te scheppen tussen alle verkeer, te beginnen met voetgangers en fietsers.

Denk mee! Maak een échte laan van bv. de Oude-Bruglaan.

Denk mee! Over het belang van groen als onderdeel van lanen.

Denk mee! Over beheersing van drukte in échte lanen.

Denk mee!
Steun dit voorstel op:
www.denkmee.lokeren.be

Fred Van Remoortel, 31 mei 2022

Zie ook de hele presentatie op www.hetgroenewaasland.be

NIEUWE FIETSVADEMECUM

SCHUWAFSTANDEN

Het fietsvademeccum of nog het 'Vademeccum fietsvoorzieningen' beschrijft de standaardrichtlijnen voor fietsinfrastructuur met kwaliteit.

Richtlijnen zijn **geen bindende normen**, maar moeten beschouwd worden als aanbevelingen en denkaders voor kwaliteitsvolle fietsinfrastructuur, waarbinnen de ontwerper zijn keuzes kan motiveren. De richtlijnen dragen bij aan het creëren van een omgeving waarin fietsen veilig, uitnodigend en laagdrempelig is. Bovendien scheppen ze de voorwaarden voor de realisatie van een gezonde, aantrekkelijke en leesbare publieke ruimte. De richtlijnen uit het Vademeccum streven naar een hoogwaardige en kwalitatieve fietsinfrastructuur, zowel voor de rijdende als voor de stilstaande fiets. Dit Vademeccum is dan ook een toetssteen om de kwaliteit van fietsinfrastructuur aan af te meten, waarbij afwijken van de richtlijnen enkel kan op een gemotiveerde manier. Het Vademeccum bouwt op vier uitgangspunten:

- (1) een kwaliteitsvol fietsroutenetwerk als basis;
- (2) een toegankelijke infrastructuur voor fietsers van 8 tot 80 jaar;
- (3) een groeiend aantal fietsers en een toenemende diversiteit van gebruikers
- (4) fietsinfrastructuur bedacht vanuit het perspectief van de fietser.

Het Vademeccum fietsvoorzieningen is bedoeld als "levend" en dynamisch document, dat regelmatig zal worden aangepast en bijgestuurd op basis van nieuwe inzichten, ontwikkelingen, of respons van de verschillende gebruikers.

De meest recente versie dateert van juli 2022. Dus zeer recent.

Een belangrijk punt. Nieuwe fietspaden moeten vanaf 2022 minstens **2 meter breed** zijn.

Het nieuwe document bevat een aantal interessante onderdelen om de volgende nummers van HGW even bij stil te staan.

In dit nummer : wat zijn schuwafstanden

*Let op. Er is een verschil tussen het fietsvademeccum en het wetboek [wegcode]. In het vademeccum staan **aanbevelingen** voor ontwerpers van infrastructuur. Eénmaal de infrastructuur is gebouwd, bepaalt het wetboek hoe je 'juist' handelt en wanneer je in overtreding bent.*

Schuwafstanden

Bij het ontwerpen van fietsinfrastructuur moet men er rekening mee houden dat fietsers steeds een zekere **schuwafstand** bewaren tegenover bijvoorbeeld een verhoogde (of verlaagde) rand, een haag, gevel of andere elementen. Het niet respecteren van de schuwafstanden leidt tot een vermindering van de bruikbare breedte van fietsinfrastructuur. De schuwafstand wordt steeds gemeten vanaf de rand van de verharding van het fietspad, zodat fietsers maximaal gebruik kunnen maken van de beschikbare breedte van het fietspad.

Volgende schuwafstanden zijn van toepassing:

- 25 cm tot een opstaande rand of hoogteverschil. Gemeten vanaf (de start van) het hoogteverschil tot de rand van het fietspad.

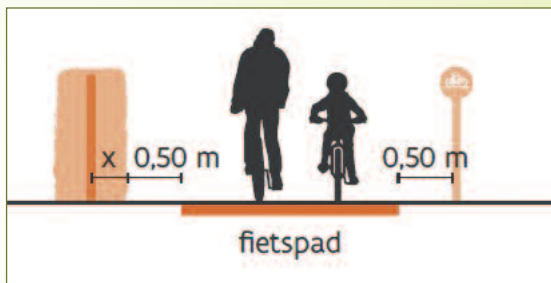

fig. 1 Schuwafstanden

- 50 cm tot vaste obstakels zoals verkeersborden, leuningen, verlichtingspalen... Gemeten van de rand van de paal of het obstakel tot de rand van het fietspad.

- 50 cm tot een groenvoorziening (boom, haag, struik, ...). Gemeten vanaf de rand van de groenvoorziening tot de rand van het fietspad. Er moet rekening gehouden worden dat deze schuwafstand ook behouden blijft wanneer hagen en struiken in bloei staan en bomen groeien. Groenvoorzieningen worden, afhankelijk van hun specifieke kenmerken, dus steeds verder dan 50 cm gepland ten opzichte van de rand van het fietspad.

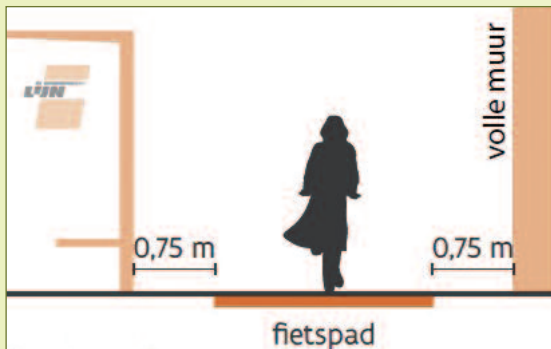

fig. 2 Bushalte en doorlopende muur

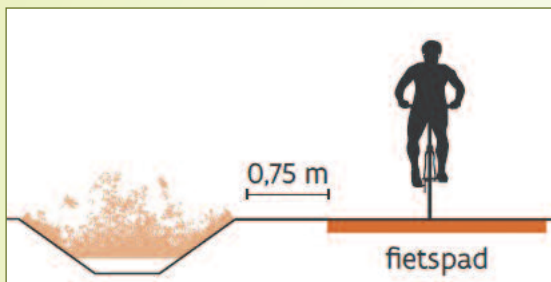

fig. 3 Diep obstakel

- 75 cm tot een vaste gesloten wand zoals een muur, gevel, schuilhuisje, (overdekt) terras, diep obstakel of geparkeerd voertuig (onafhankelijk van de breedte van het parkeervak). Gemeten vanaf de start van de (opstaande) rand van de boordsteen aan de rijbaanzijde of de rand van de gesloten wand tot de rand van het fietspad.

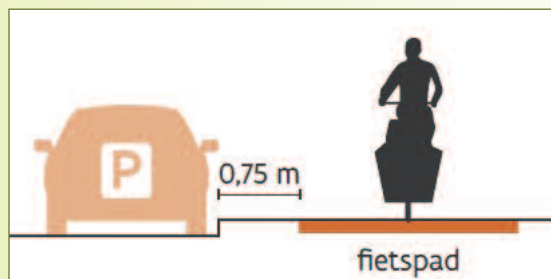
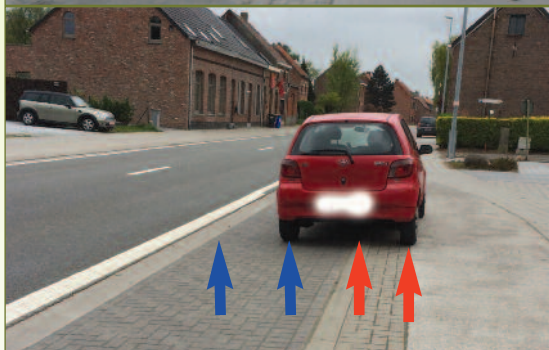

fig. 4 Geparkeerde voertuigen

We willen even aandacht besteden bij dat laatste. De ruimte [75 cm] tussen het fietspad en de parkeerzone is een soort niemandsland (om de deur van de auto veilig open te kunnen doen) en noemt men ook vaak de schrikzone. Het is juist niet de bedoeling dat daar auto's op gaan parkeren.

<https://wegenverkeer.be/sites/default/files/uploads/documenten/Vademecum%20Fietsvoorzieningen.pdf>

Bovenstaande auto's staan fout geparkeerd. Beide auto's staan op de schrikzone. De rode auto staat zelfs op het fietspad (en te ver van de rijbaan - zie blauwe pijlen)

Ook deze auto's staan fout geparkeerd namelijk op de schrikzone. Ze vormen een gevaar voor de passerende fietsers.

DROOGTE COUNTEREN IN ONZE NATUURGEBIEDEN

Blue Deal-projecten van vitaal belang

De klimaatverandering zet zich almaar duidelijker door. Langdurige droge periodes afgewisseld met korte doch intensere buien zijn daar een voorbeeld van. Bij het beperken van de gevolgen kunnen onze laaggelegen natuurgebieden een groot verschil maken. Met middelen van het Blue Dealprogramma van de Vlaamse Overheid verwerft vzw Durme momenteel veelbelovende percelen in de regio Durme, Moervaart en Schelde om er vervolgens ook het waterbeheer te optimaliseren.

Door gebieden 'klimaatproof' in te richten beschermen we de vaak unieke natuurwaarden, én zorgen we voor meer veiligheid voor omwonenden. Zo werd afgelopen zomer onder andere een zeer kwetsbaar deel van de Reservaat Donkmeer ingericht met het oog op het sparen van oppervlaktewater en grondwater. Zowat 1 kilometer (!) aan slootjes en greppels werden ingericht zodat ze langer water vasthouden en laten insijpelen. Maar ook andere zones in ons werkingsgebied vielen in de 'prijzen'. Zo werd in reservaat de Fondatie van Boudelo een met huisvuil volgestort vijvertje opgeruimd en werd in reservaat de Linie een verlande vijver naast de Kruiskapel geslibruimd. Op deze manier herstelden we het continu waterhoudend karakter van beide vijvers en zullen deze zich opnieuw kunnen ontwikkelen tot hotspots van biodiversiteit.

In de strijd tegen klimaatverandering is het verminderen van onze uitstoot van broeikasgassen één belangrijk aspect, maar het aanpassen van ons landschap (adaptatie) is minstens zo belangrijk. In de regio Schelde-Durme hebben we voor die adaptatie een zeer belangrijke extra troef in handen: natte en laaggelegen gebieden. Die moeten

we dan ook ten volle benutten.

Met de uitgevoerde inrichtingswerken in de drie opgesomde gebieden slaan we geen twee maar vier vliegen in één klap:

- Minder verlies van snel naar rivieren afstromend water bij regen, en meer insijpeling in de bodem.
- Grote wateropslag bij een "waterbom", waardoor omwonenden beter beschermd zijn.
- Veel vastlegging van koolstof in de bodem van permanent natte gebieden, zelfs meer dan in een bosgebied!
- Behouden en bevorderen van zeldzame plant- en diersoorten (meer biodiversiteit).

Het grootste in 2022 uitgevoerde Blue-deal project vond plaats in de **Reservaat Donkmeer**, met name in deelgebied **Polsmeersen** (Overmere). Daar liggen kleinschalige natte hooilanden die nooit een intensief landbouwgebruik hebben gekend. Ze zijn doorspekt met een slotennetwerk en sommige delen kennen een bijzondere 'abiotiek'. Op sommige percelen borrelt er namelijk voedselarm kwelwater op dat hier en daar lang(er) blijft staan. Aangezien dit water afkomstig is van hoger gelegen, zanderige gronden, heeft het een ietwat aparte chemische samenstelling. In combinatie met de veenhoudende bodem van de graslanden zorgt dit voor een bijzonder stuk natte natuur met als ex-

jaren '80 toen de toenmalige eigenaars hun ver van wandelpaden gelegen recreatievijvertje volgestort hebben met massa's plastic, rubber, glas, frigo's, bakstenen, fietsen,...enz. In totaal werd niet minder dan 50 ton afval afgevoerd en werd het vijvertje en zijn oeverzone op een natuurlijke wijze heringericht.

Het derde uitgevoerde Blue-deal project afgelopen zomer betrof de slibruiming van een **grote voormalige visvijver naast de Kruiskapel te Eksaarde**. De vijver was na tien-

tallen jaren van geen onderhoud volledig verland en nauwelijks nog waterhoudend. Vissen waren niet meer aanwezig in het vijverbiotoop en enkel gele plomp kon overleven op de dikke slibbodem. Andere waterplanten werden niet meer aangetroffen in het 'vermodderde' biotoop. In totaal werd niet minder dan 600 ton slib uit de behoorlijk grote vijver afgevoerd. Het resultaat van dit natuurherstel mag gezien worden, de vijver bevat dankzij de ruimingswerken opnieuw een kraakheldere watermassa. De geslibruimde vijver zal vrij snel ingepalmd worden door allerlei waterfauna en -flora die enkel in continu waterhoudende biotopen kan overleven. **De kwak die in 2022 voor het eerst in reservaat Linie gebreed heeft er alvast een nieuw foerageergebied bij.**

Bij vzw Durme werken we dus - in één van de droogste periodes uit de geschiedenis - hard aan oplossingen om de gevolgen van de droogte tegen te gaan. Niet enkel voor plant en dier, maar ook voor de mens.

Deze drie in de zomer van 2022 uitgevoerde Blue-dealprojecten zijn het resultaat van een samenwerking tussen vzw Durme, de Vlaamse Overheid en het Europees plattelandsfonds en werden financieel ondersteund door opgesomde instanties.

Michaël Crapoen en Kristof Scheldeman

ponent **veenpluis**. Op slechts 1(!) andere plaats in de provincie Oost-Vlaanderen komt deze bijzondere plant voor. Minstens even spectaculair is het voorkomen van de **otter** in de Reservaatzone Donkmeer. Een soort die visrijke, heldere sloten nodig heeft en die dus mee zal profiteren van deze inrichtingswerken. Concreet focusten we ons in de Polsmeersen op het herstel van de hydrologie van de sloot, en meer bepaald het langer vasthouden van het bijzondere kwelwater en regenwater. We willen van het gebied opnieuw een 'natte spons' maken. Dat deden we door het flauwer maken van de oeverhelling van de sloot, het aanleggen van ondiepe drempels om water vast te houden in de sloten, en daarnaast verwijderden we maar liefst 300 ton voedselrijk slib en bodemmateriaal uit de slootstructuren! Dit geeft extra ruimte voor het opslaan van water en creëert eveneens geschikte biotopen voor zeldzame moeras- en waterplanten die niet houden van voedselrijk slib.

Bij het in de **Fondatie van Boudelo** uitgevoerd Blue-deal project lag de focus, naast het herstel van het vijvertje als waterhoudend element, uiteraard sterk op de **ruiming van het stort met huishoudelijk afval** zelf. Het stort is waarschijnlijk ontstaan in de

HET GROENE OASEN PROJECT

Het Groene Oasen project van ABLLO vzw (2021 – 2022) in Dendermonde – *andere Wase gemeenten hadden blijkbaar geen interesse – was een groot succes.*

Dendermonde als partner, kreeg ons promotiefilmpje, het inschrijvingsformulier en de foto's van de planten. Deze items plaatsten ze op hun website en facebook.

Dit resulteerde in 170 inschrijvingen en 268 plantenpakketten, goed voor 2522 verdeelde planten: bomen (57), struiken (468), klimmers (192) en vaste planten (1815). De deelnemers betaalden 10€/pakket. Naast de inschrijvingen uit Dendermonde hadden we ook inschrijvingen uit: Gentbrugge (1), Ledeberg (1), Lokeren (2), Sint-Niklaas (2) en Temse (1).

Inschrijven kon tussen 15 nov 2021 en 30 augustus 2022

Volgend jaar loopt dit project opnieuw. Inschrijven kan via onze website <https://hetgroenewaasland.be/groeneoasen> Ook mensen zonder email adres kunnen zich inschrijven via een gsm nr 0484 36 03 21 en wij bezorgen hen dan een inschrijvingsformulier.

Met subsidie van de Koning Boudewijn Stichting, hopen we een stapje verder te gaan. Lukt deze subsidie dan gaan we ons deze winter ook toespitsen op mensen die doorgaans uit de boot vallen en willen voor hen de plantenpakketten gratis aanbieden. We werken daarvoor ook met partners zoals groep Intro, Streekingenieurs, volkstuinsecretariaat, ...

Meer info: mail jenny.delaet@ugent.be

In september 2022 bestelden we enerzijds de planten en anderzijds contacteerden we opnieuw iedereen om afspraken te maken rond de bedeling van de planten. Door het grote succes werd met de contact persoon van Dendermonde (Daan Van de Vijver) afgesproken om alle planten te bedelen op de technische Dienst van Dendermonde.

Op 20 okt 2022 konden alvast alle vaste planten en klimmers opgehaald worden. Voor de struiken en bomen moesten we wachten tot 26 november. Dit alles om de planten optimale kansen te geven.

De reacties op dit project waren uitermate positief.

 www.hetgroenewaasland.be/klik

GROENPROJECT VOOR TIELRODE

'Versterken van het groenweefsel in Tielrode met het oog op ontmoeting en groenbeleving'

In mei ontving het gemeentebestuur van Temse van de provincie Oost-Vlaanderen het positieve nieuws van de goedkeuring van dit subsidieproject. De projectperiode loopt van 1 juni 2022 tot 3 december 2024.

Met concrete acties zoals ontharding en vergroening van parkings, verder ingroenen van de begraafplaats en andere percelen, aanleg van speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken, flora- en fauna-vriendelijke ingrepen waaronder herstel van hoekputten en poelen, hangen van nestkasten, aankoop van bijenvriendelijke zaden en aanplanten van bomen...zal de natuur in Tielrode opgewaardeerd worden. Ook wil men de aanwezige groengebieden met elkaar verbinden.

Bij de realisatie vindt het gemeentebestuur het belangrijk om inwoners, plaatselijke verenigingen en scholen te betrekken en ideeën te verzamelen. Iedere bijdrage, hoe klein ook, wordt ten zeerste gewaardeerd. Daarnaast wordt de kennis en **expertise van bovenlokale partners ingeroepen. Zo hoopt men ondersteuning te krijgen van de beheerder van het provinciaal domein Roomacker, Regionaal Landschap Schelde Durme en Agentschap voor Natuur en Bos.**

Ons Streven kreeg een uitnodiging om deel te nemen aan dit project. Uiteraard willen we hier met enthousiasme op ingaan. Op 24 januari gaat er om 19.30 uur een infoavond door op AC De Zaat in zaal Arcke op de 5e verdieping. We hopen daar ook enkelen van jullie, onze trouwe leden te mogen zien opdagen.

Bij voorkeur inschrijven via groen@temse.be of [03 710 12 36](tel:037101236).

Wij tekenen alvast present.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

provincie Oost-Vlaanderen

ZONDAG 16 OKTOBER: DAG VAN DE TRAGE WEG IN TEMSE

Top weer en een wandeling in de kijker geplaatst door de vereniging "Trage Wegen". Dit heeft geleid tot een grote belangstelling. Maar liefst 40 wandelaars namen deel aan een ontdekkings-tocht door Elversele en Sombeke. Zoals steeds wist de gids Gert Hooftman het publiek te boeien met zijn uitgebreide kennis over het verleden, maar ook het heden.

Enkele highlights :

- Naast de ingang van de kerk van Elversele bevindt zich een soort podium, van waarop alle belangrijke mededeelingen werden verkondigd.

- Het gezegde 'rijke stinkerd' komt van het feit dat rijke mensen in de kerk begraven lagen en na een tijdje een geurtje verspreidden.

In België verdoezelde men de geur met wierook. In Nederland koos men voor pepermunt wat een goedkopere oplossing is.

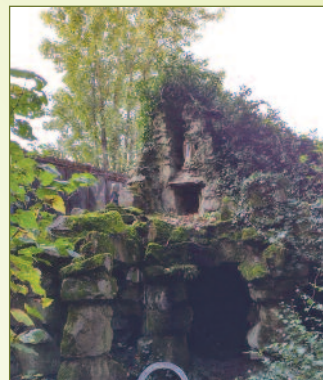
- Wie weet dat er in Elversele een grot staat zoals die in Lourdes en heeft deze iets kleinere versie al gezien?

- Op de gemeentegrenzen werden vroeger vaak afschrikkingsmiddelen ingezet om 'vreemdelingen' van andere dorpen van je grondgebied weg te houden.

- Een galg of een muilt (kooi met tralies) voor ketters heeft gezorgd voor de naam Kettermuit en Galgstraat.

- Vroeger waren landbouwers positiever over trage wegen omdat ze er zelf vaak ook van gebruik maakten. Zowel van die op eigen grond, als op andermans grond.

De deelnemers trakteerden de gids Gert op een groot applaus. Ons Streven dankt alle aanwezigen voor de interesse.

Ons Streven

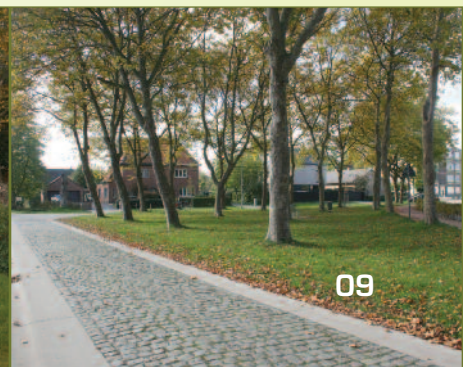
deze foto's horen bij de wandeling te Belsele

31 Boskapel

Bosstraat

09

Aandachtspunten bij sommige nummers:

- 11-12** Een uitbreiding kan je nemen via 11a 11b 11c (Bij 11a naar links gaan!)
- 17** Daar is een café met een tentje.

Vertrekpunt van de wandeling:

18 Weduwe Voswegel : zie pijl

In het begin van de Eikenlaan nabij het kruispunt Eikenlaan - Gouden Leeuwstraat **Zie plannetje op volgende pagina.** Maar het is niet moeilijk om zelf een ander startpunt te bepalen!! Bv nabij de kerk van Puivelde.

36 !! Je mag daar door het hek gaan van Stal 'De Gouden Leeuw om zo de wegel rechtdoor te nemen'. Trek het hek opnieuw dicht achter je.

Algemene informatie

De rode stippellijnen zijn dreven of paden.
De zwarte zijn meestal smallere asfaltwegen.
De groene lijnen zijn varianten of mogelijkheden om de route in te korten. Mogelijke kortere versies kan je gemakkelijk ontdekken op de kaart.
In principe kan je **overall starten** en bij voorkeur volgens stijgende nummers de luswandeling afwerken. Deze wandelroute is niet aangegeven door borden.

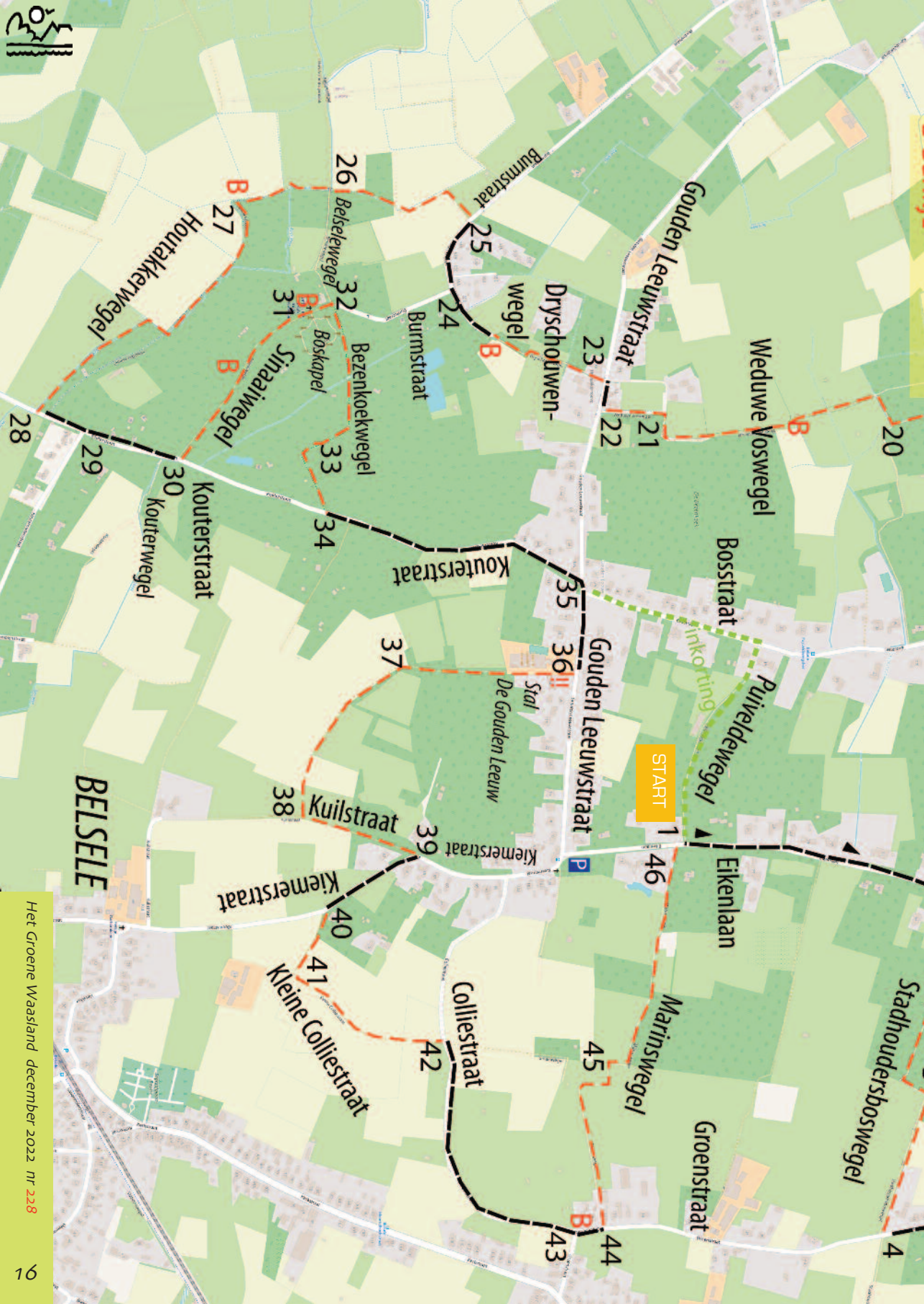

De tocht kan ook met de fiets worden gereden. Opmerkingen, vragen of suggesties kan je door-mailen naar gilbert.cant@gmail.com

Een 'printbare' beschrijving, een GPX-bestand, nog meer wandelingen, extra informatie op: <https://hetgroenewaasland.be/wandelingen>. Je kan deze middenpagina uit het boekje trekken.

Veel plaatselijke wandelinformatie is te vinden op www.deraaklijn.be.

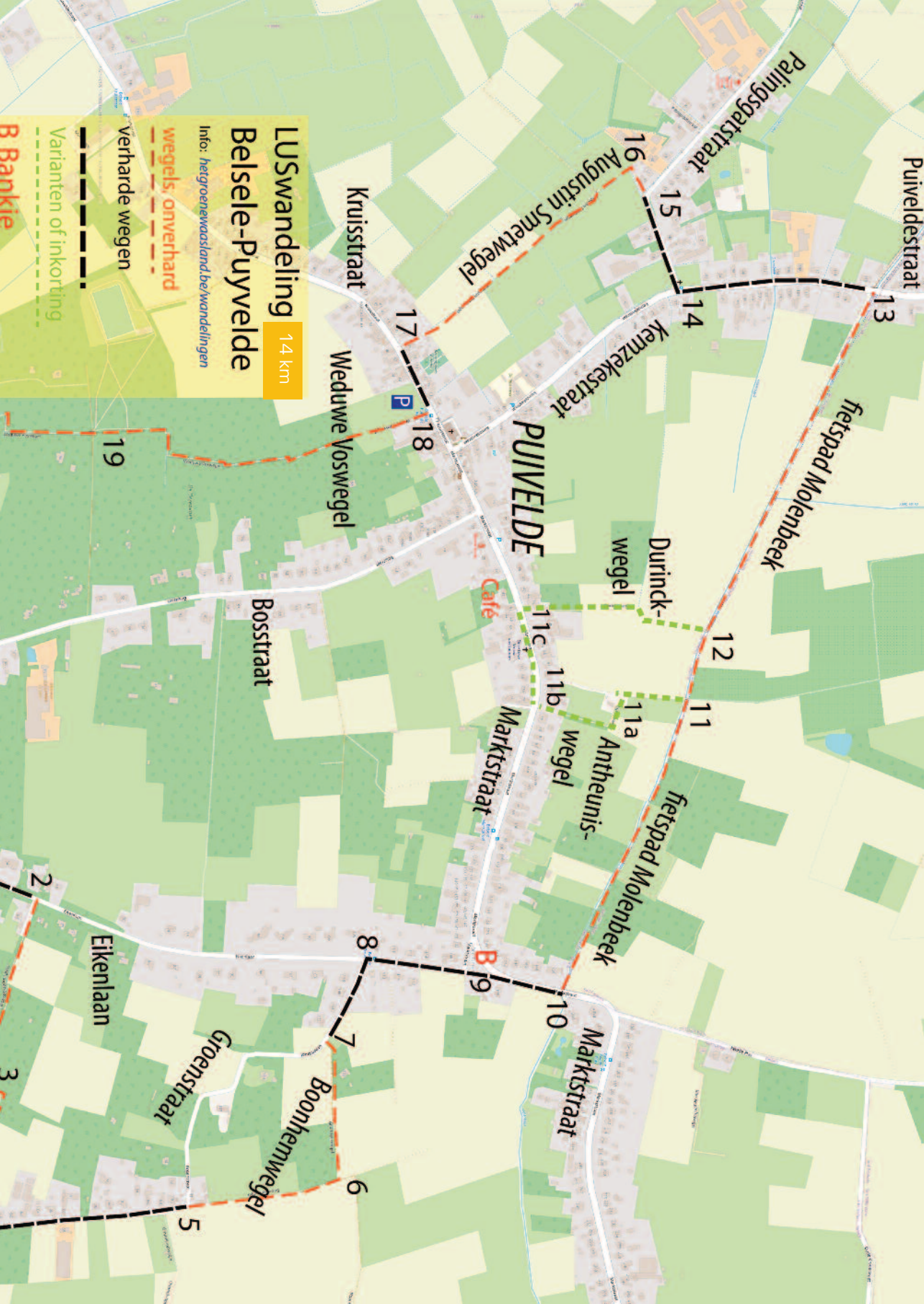

START

BELSELE

Puiveldestraat

13

fetspad Molenbeek

Palinggatstraat

15

16 Augustijn Smetwegel

14

Kenzekestraat

PUIVELDE

Kruisstraat

17

Meduwe Voswegel

18

Durinckwegel

12

fetspad Molenbeek

11

11a Anthreuniswegel

11b

11c

Marktstraat

Bosstraat

LUSwandering 14 km Belsele-Puyvelde

Info: hetgroenewasland.be/wandelingen

wegels, onverhard

verharde wegen

Varianten of inkorting

B Bankie

Eikenlaan

2

8

7

Boonhemwegel

6

Groenstraat

5

Marktstraat

10

B 9

GESLAAGDE DAG VAN DE TRAGE WEG IN BELSELE OP 16 OKTOBER 2022

Na het succes van de vorige editie gingen we terug traag, inclusief, leerrijk en verrassend wandelen langs drie thematisch uitgestipelde routes in Belsele!

* de bos- en natuurbelevingsroute (LUS 1).

* de muntschat- en cultuurhistorische route (LUS 2). Hierbij kon men de plaats van de muntschat en de locatie van de Gallo-Romeinse villa, het speelbos in de Mierennest en eeuwenoude panden en de historische kerk ontdekken

* de stuifzandrug-route route (LUS 3).

Sterk samenwerkingsverband:

De zeer druk bijgewoonde editie van de dag van de trage weg was een samenwerkingsverband tussen **De Raaklijn vzw, en muziekclub 't Ey, de stad Sint-Niklaas, Pan – Boombeheer, Kleitof, Raakzaam vzw, de Koninklijke Oudheidkundige Kring Waasland.**

Het programma was heel indrukwekkend: Wandelen was mogelijk voor iedereen met een gratis wandelbrochure.

De derde en splinternieuwe editie van de wandelkaart van Belsele werd voorgesteld. Doorlopend werden er hapjes en drankjes aangeboden.

Onder een stralende zon werden er **vier concerten** aangeboden door **muziekclub 't Ey** op de gezellig ingerichte speelplaats van de oude jongensschool "de Kouter".

Met ook de nodige animatie:

- springkasteel + kindergrime, zelf nestkasten timmeren om mee te nemen, de muntschat bewonderen, kabouterboomstammetjes beschilderen, kleien van boomwezentjes,

tentoonstelling van werkjes van Raakzaam vzw

Er was ook de introductie van de derde en splinternieuwe editie van de wandelkaart van Belsele.

Deze wandelkaart is te koop aan €2

- in de Bibliotheek
  - aan de balie van het gemeentehuis Belsele
  - bij de Toeristische Dienst van de stad Sint-Niklaas.
  - bij Standaard Boekhandel
  - bij Boekhandel 't Oneindige Verhaal
- INFO www.deraaklijn.be

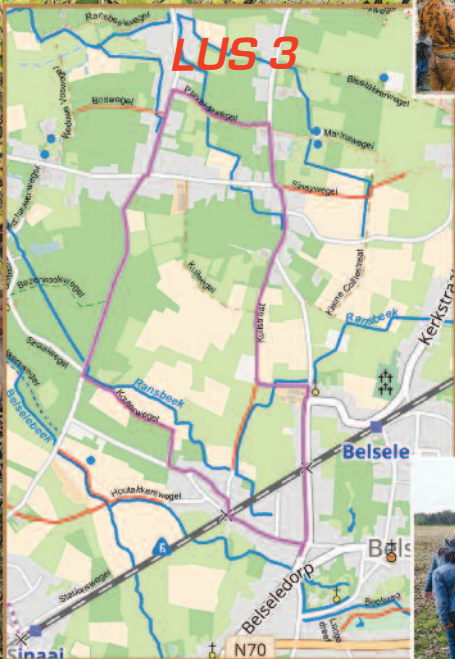

Trage Wegen in Belsele

Klaar om de trage wegen die in Belsele, onontwikkeld zijn. Ze in ontwikkelend door de werkgroep "Trage Wegen" binnen DE RAAKLIJN

DE RAAKLIJN Trage Wegen in Belsele

GEZINSUITSTAP NAAR LOKEREN

zaterdag 27 augustus

's Morgens heeft gids Inge een prachtige reclamespot gemaakt voor Lokeren. Ze heeft heel wat mooie plaatsen dichtbij het centrum getoond. Ook heel wat leuke weetjes passeerden de revue. Een beperkte greep hieruit:

- Lokeren was vroeger bekend om de konijnen waarvan het haar gebruikt werd voor Engelse bolhoeden.
- De kerk wordt ook de pepermolen genoemd en is bewoond door een slechtvalk die op internet te volgen is.
- Hoe moet je een brandnetel aaien?
- Vroeger werd een bewaarkelder gemaakt, zonder elektriciteit, door de kelder met ijs te vullen uit de bevroren vijver. Op die manier kon men een heel stuk van de zomer eten bewaren.
- Midden in het park Ter Beuken ligt een verborgen afvalberg met daarop een cowboymeisje dat erover waakt. Ik durf erom wedden dat zelfs menig Lokeraar daar niet van op de hoogte is.

In een stuk ongemaaid en onbegraasd weiland vonden we vlot een sabelsprinkhaan en ook een moe-

moerassprinkhaan

elektrisch aangedreven fluisterboot

rassprinkhaan die vlot herkenbaar is aan de Belgische vlag die hij op de poten meedraagt.

Een beetje verderop is er net als in Tielrode een ooievaarsnest geplaatst om te vermijden dat een schoorsteen van een huis hiervoor ingepalmd wordt. Zo voorkomt men instorting van de schoorsteen en heeft men geen aanvallen van deze "lieve" babykoerier te vrezen. In Lokeren is dit nest wel jaarlijks bewoond. Dit is een groot (diameter 2 m) en zwaar (een paar ton) nest dat door de mantjes proper gemaakt wordt. Nadien komt het vrouwtje pas.

In de namiddag hadden we een aangename vaart met de elektrisch aangedreven fluisterboten. Hierdoor konden we ten volle genieten van de natuur. Iedereen kon zijn capaciteiten tonen als kapitein van een boot en dat bleek toch eventjes wennen in het begin.

Vrij uniek is dat de show meermaals gestolen werd door een ijsvogel die heel goed zichtbaar in een boom zat of voorbij vloog. Iedereen was in de wolken door deze prachtige verschijning.

Na een uiterst geslaagde dag sloten we af met een drankje op het terras aan het cultureel centrum van Lokeren. Hierna hadden we weer voldoende energie om huiswaarts te fietsen.

Hopelijk tot volgend jaar.

MINDER IS MEER.

Voor sommigen lijkt het wel een vloek, die gevallen bladeren. Ze kunnen niet snel genoeg van de mooie pelouse verdwijnen.

Maar is het eigenlijk wel slecht voor je tuin (en alles wat erin leeft)?

Zeker en vast niet, het is zelfs goed voor je gazon. OK, nu niet die grote verzamelde hopen,... deze 'verstikken' je gras. Maar verspreid liggende bladeren vercomposteren, afhankelijk van de soort, vrij snel en bezorgen zo extra voedingsstoffen aan je gras en de regenwormen die eronder wonen (en we weten allemaal dat regenwormen goed zijn voor onze tuin).

"Goed... beetje bladeren, die kunnen we al laten liggen. Maar ik heb hele hopen liggen."

Beter dan deze direct in zakken te steken en naar het containerpark te brengen, gebruik je ze om andere planten te beschermen tegen vorst of verzamel je ze in hoeken van je tuin. Hier kunnen ze een overwinterplaats vormen voor verschillende soorten insecten, padden en zelfs soms egels.

Die insecten zijn dan weer voeding voor diezelfde padden en egels, maar net zo zeer voor vogels. Die met veel enthousiasme zullen foerageren tussen het gevallen gebladerte, op zoek naar een lekkere hap.

Zoals je ziet,... soms is minder, meer.

MINDER opruimwerk voor jou, MEER voor de natuur in je tuin.

Wil je alle bladeren echt weg, doe het dan alsjeblieft niet in hartje winter. Het risico is groot dat je dieren in hun winterslaap/-rust stoort, met als resultaat dat ze de lente niet halen.

LEPELAAR GERED IN HET MOLSBROEK

De voorbije maanden waren tot 16 lepelaars aanwezig op de moerasvlakte van het Molsbroek. De wisselende waterstand maakte het daar de perfecte plaats om te foerageren en zich sterk te maken voor de tocht naar het zuiden.

Maar op vrijdag 9 september verwittigde een opmerkelijke wandelaar het Bezoekerscentrum omdat hij een lepelaar in de problemen had gezien. Onze terreinploeg ging direct ter plaatse, schatte de situatie in en besloot actie te ondernemen.

Het dier verschool zich in het moeras en was dus moeilijk bereikbaar. Maar met behulp van de kano kon het dier toch snel gevangen worden.

De lepelaar zat met zowel poten als vleugels verstregeld in visdraad. Deze hebben we voorzichtig verwijderd en hierna hebben we de vogel naar het vogelopvangcentrum in Merelbeke gebracht. Daar werd de eerste hulp toegediend en kon hij aansterken.

Met goed resultaat, want twee weken later bracht het vogelopvangcentrum de gezonde vogel terug naar Lokeren. Samen met een tweede lepelaar, die gevonden was op Linkeroever, vloog hij in het Molsbroek de vrijheid tegemoet.

Eind goed al goed? Of waarom afval opruimen toch zo belangrijk is...

**FINANCIËLE STEUN VOOR
DUURZAME PROJECTEN**

Overall groeit het besef dat de manier waarop we energie en grondstoffen verslinden en afval produceren, de planeet vroeger dan later onleefbaar zal maken. De urgentie is er dus, maar veel mensen worstelen met de vraag hoe ze dat kunnen doen, hun manier van leven omgooien.

Het **Fonds Duurzaam Materialen- en Energiebeheer (FDME)**, een initiatief van Indaver en de milieuorganisaties **ABLLOvzw** en **BBL**, wil mensen, organisaties en bedrijven inspireren tot gedragsverandering door duurzame en vernieuwende projecten rond materialen- en energiebeheer te ondersteunen.

Organisaties kunnen projecten voorstellen. Een onafhankelijke jury kiest de bekroonde projecten. Sinds 2007 gaf het Fonds, dat wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting, al **meer dan 2 miljoen euro voor ongeveer 200 projecten voor de vergroening van Vlaanderen.**

foto : Pomona

In 2022 kregen **VIER** projecten een financiële ondersteuning [tot 40 000 Euro!!] voor hun innovatief initiatief rond duurzame (wijk)renovatie en herstellende landbouw.

EEN. De 'Comfort Challenge'. Bond Beter Leefmilieu vzw (**BBL**) daagt burgers uit om hun centrale verwarmingsketel op 50° te laten werken en zo te ervaren of een warmtepomp haalbaar is. Via doorverwijzing naar advies helpen ze met het opzetten van een passend renovatieplan.

TWEE. **Pomona** vzw is een vernieuwend, coöperatief boslandbouwbedrijf in het Waasland, waar consumenten en landbouwers samen investeren

foto : Pomona

en samenwerken in één bedrijf. Deze tweede steun moet hen helpen om hun initiatief op te schalen en te verduurzamen.

DRIE. Een bouwblok is een door straten omsloten aaneenschakeling van woningen met centraal een binnengebied van tuinen en/of ondernemingen.

Lab-Land vzw is een pionierscollectief van burgers en professionals en wil met de steun van het Fonds een replicerbaar model ontwikkelen om de bebouwde ruimte te transformeren tot 'genereuze leefbuurt'.

VIER. **Klimaatpunt** vzw in het Pajottenland en de Zennevallei biedt dan weer een bottom-up aanpak aan van de opstart van circulaire economie met lokale totaalrenovatie-aannemers in de regio. Meer info over deze organisaties :

www.hetgroenewaasland.be/klik

Nieuwe oproep voor projecten

Het fonds heeft een nieuwe oproep gelanceerd voor projecten met regionale focus voor meer circulariteit voor textiel, voedsel of renovatie/wijkrenovatie. De oproep richt zich tot uiteenlopende organisaties, verenigingen en bedrijven met een sociaal oog. Tot 23 februari kan je een voorstel voor een project indienen. Info:

www.hetgroenewaasland.be/klik

PRIJSUITREIKING ZOMERZOEKTOCHT: WIJS

Tijdens de zomervakantie is het normaal verlot op school, maar niet bij Ons Streven. Het grote examen is afgenomen en iedereen kwam vol stress zijn rapport ophalen. Als we de resultaten bekeken, was het echter niet nodig om ongerust te zijn. Met een gemiddelde van 80,88% voor deel 1 en 81,71% voor deel 2, zijn dit absoluut prestaties waar je fier op kan zijn en met opgeheven hoofd huiswaarts kan keren.

Toch waren er enkele vragen die niet van de poes waren en heel wat foute antwoorden opleverden. Zo werd er bij de foto's een kruis niet terug gevonden. Bovendien werd het aanvullen van een Franstalige zin creatief ingevuld. "En route pour une cour..." moest aangevuld worden met "sans harcèlements". Wie dit niet gevonden had, gokte er op los met Franse woorden als "bonjour" en "réaction". Er was ook een vraag waarbij een school een poging deed om de wedstrijd te saboteren door een container in de weg te plaatsen. Toch werd deze vraag door iedereen 100% juist beantwoord. Puik werk van alle deelnemers.

De winnaar van deel 1, Albrecht Moortgat, had het perfecte rapport, namelijk 100%. Hij was echter niet aanwezig om zijn hoofdprijs in ontvangst te kunnen nemen. Er waren ook heel wat winnaars met 90% waarvan een deel aanwezig.

De winnaar van deel 2, Luc Robbrecht had ook een prachtig resultaat, namelijk 96,67%.

Er waren ook 2 schiftingsvragen. De deelnemers moesten gokken wat het klagemiddelde was van deel 1 en deel 2. De 2 winnaars, Christianne Van Oost en Sandrina Van Broeck, benaderden heel dicht de juiste gemiddelden en werden ook beloond.

Naar jaarlijkse traditie hadden we een aantal publieksprijzen voor zowel deelnemers als niet-deelnemers. Onschuldige kinderhanden trokken de namen van de gelukkigen uit een mandje. Zo werd het voor heel wat aanwezigen een lucky friday.

Burgemeester Hugo Maes heeft namens de gemeente alle prijzen uitgedeeld. In het slotwoord haalde hij nog even de loftrumpet boven voor onze onvermoeibare duizendpoot en manusje-van-alles, Gert Hooftman. Hij heeft alweer een mooi kunstwerkje afgeleverd met de samenstelling en organisatie van deze fietszoektocht.

In de kanttekening van de fietszoektocht werd ook een duizelingwekkende premie van 25.000.000.000 euro uitgeschreven door Temse voor wie de onopgeloste moord op een Elverseelse leraar kan oplossen. Wie de dader levend kan aanbrengen van de in 1856 gepleegde misdaad, moet zich nooit meer zorgen maken over geld.

Zie ook : www.hetgroenewaasland.be/kalender of www.hetgroenewaasland.be/klik

NPW == Natuurpunt Waasland

NP CVN wandelingen : L = Laarzen gewenst * = Geschikt voor wagentjes.

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Zaterdag 10 december 2022

Natuurpunt Waasland Kernen Zuid en Lokeren

winterwandeling Roomacker & Tielrodebroek. Tielrode- Vele mensen denken dat er in de winter in de natuur niet veel te beleven valt. Ga met ons de uitdaging aan en ga mee op zoek naar nog bloeiende bloemen, overwinterende vogels, knoppen die al klaar staan,...

Wandel mee en geniet van de winterse natuur!

We proberen die dag langsheen het natuurschoon in Tielrode te wandelen en daarbij twee natuurparels te verkennen: de Roomacker en het Tielrodebroek. Naast leuke natuurwaarnemingen en -weetjes kom je ook te weten wat de toekomst van de natuur in deze gebieden wel mag zijn.

We starten stipt om 9.00u. De wandeling eindigt rond 12.00u.. We verzamelen aan het Veer te Tielrode.

Deze wandeling is helaas niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens.

Meebrengen: Kledij aangepast aan de weersomstandigheden. Deze wandeling is gratis voor leden van Natuurpunt. We beperken het aantal deelnemers wel tot 20. Inschrijven is dus nodig via een inschrijvingsformulier op de website www.natuurpunt-zuid-waasland.be
Info:Johan Vercauteren npzw@gmail.com
0474/71 51 20

foto: Johan Vercauteren

Zondag 11 december 2022

Natuurpunt Waasland – Scousele

Winterwandeling

Even buitenkomen doet deugd. Een flinke wandeling in onze mooie omgeving. Iedereen welkom. Stapschoenen. Verrekijker meebrengen indien mogelijk.

Info en verplichte inschrijving: scousele@natuurpunt-waasland.be 0473 72 66 15

13.30 tot 15.30 u. Natuurhuis Kapelstraat 170a 9140 Steendorp.

Natuurpunt Waasland-Noord organiseert in samenwerking met **Smaak van Waas** : Wintermarkt in Natuurhuis Panneweel 10.00 tot 17.00 u.

Kom naar onze sfeervolle Wintermarkt en ga op zoek naar unieke en betaalbare eindejaarscadeaus. 20 standhouders bieden een zeer gevarieerd aanbod aan toffe, schattige en prachtige handgemaakte geschenken voor jong en oud. Uiteraard valt er ook te smullen en te slurpen van hamburgers, pannenkoeken, taart, warme chocolademelk, soep, glühwein, een schuimende Gageleer en nog zoveel meer!

Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2, Sint-Gillis-Waas Info op www.panneweel.be

Woensdag 14 december 2022

Natuurpunt Waasland Scousele

PlantenStudieGroep Scousele 19.30 u

Alle plantenliefhebbers welkom.

Info en verplichte inschrijving:

nine.vanhoyweghen@gmail.com 0473 72 66 15

Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Donderdag 15 december 2022

Hortus ter Saksen, Voordracht natuur, natuurparken en tuinen van West-Canada, 20 - 22 uur

De natuur van het westen van Canada is overweldigend. De provincies British-Columbia en Alberta staan garant voor een aantal nationale en provinciale parken met uitgestrekte en ongerepte wouden, kristalheldere meren en indrukwekkende bergmassieven. Aan de westkust en op Vancouver Island bevinden zich de laatste onaangeroerde stukken gematigd regenwoud en meer in het binnenland liggen de grandioze Rocky Mountains met de stadjes Banff en Jasper die verbonden worden door de Icefields Parkway, één van de mooiste wegen van Noord-Amerika.

Deze voordracht is een verslag van een rondreis die vertrok in de stad Vancouver en die via de Trans-Canada Highway naar de Rocky Mountains ging. Na de Icefields Parkway gaat

www.hetgroenewaasland.be/klik

het richting zuiden om, langs de droge Okanagan Valley met haar duizenden fruit- en wijngaarden en over de Cascade Mountains, terug te keren naar de westkust. Daar nemen we de ferry naar Vancouver Island en bezoeken het schitterende Pacific Rim National Park. We bezoeken eveneens het Queen Elisabeth en Stanley Park in Vancouver en de Butchart Gardens in de buurt van Victoria.

Spreker: François Seghers, natuur- en plantentuingids. Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, 9120 Beveren. Deelname: 5€/pp.

Inschrijving: via coisseghers@gmail.com. en overschrijven van 5€ pp op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van naam en mailadres per deelnemer.

Zondag 18 december 2022

Natuurpunt Waasland Scousele Watervogeltelling
Watervogels tellen in Waesmeer, Tielrode broek, Roomacker Tielrode, Durmemonding tot Mirabrug en Klein Broek. Info + inschrijven: gerry.heyman1@telenet.be - 0498 57 72 24

Dinsdag 20 december 2022

Hortus ter Saksen, klimaat en biodiversiteit:

water en ontharden, 20 - 22 uur

In de reeks klimaat en biodiversiteit benadrukken we thema's die maatschappelijk en laagdrempelig zijn. Op deze thema-avond over water en ontharden geeft Bernadette Pieters, adviseur bij Stadsbestuur Sint-Niklaas dienst Projecten openbaar domein, ons aan de hand van een presentatie advies. Hoe bekom je een betere waterhuishouding en buffer je het water in je tuin om tekorten te voorkomen? Gaande van vermijden van afstroom, hergebruik van regenwater, infiltratie, wadi, waterdoorlatend materiaal, water bufferen en afvoeren, en lozen van water. Als afkoppelingsdeskundige is Bernadette geëngageerd in hergebruik en infiltratie van regenwater.

Waar? Hoeve Hof ter Saksen, Hof ter Saksendreef 2, Beveren. Deelname: 10€/pp.

Inschrijven: via info@hortus-ter-saksen.be en overschrijven van 10 euro per deelnemer op rekeningnummer BE86 1030 5638 4350 van Hortus ter Saksen vzw met vermelding van: Water en Ontharden, naam en mailadres per deelnemer[s].

Donderdag 5 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele Natuurfotografie voor beginners – KLIK 20.00 u

Op uitstap in de omgeving of opleiding en bespreking van gemaakte foto's. Staat open voor elke beginner die in groep wil werken.

Info en verplichte inschrijving:

guy.verbraeken@icloud.com 0475 548 033
Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Zondag 8 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele

Het Natuurhuis is open Welkom van 14u - 17u
Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Hortus ter Saksen vzw Iuswandeling Welle-Denderleeuw (21,5 km Natuurpunt + Trage wegen)

Aan de rand van het Pajottenland geven we elkaar voor spoedige en gelukkige nieuwjaarswensen. Hier wandelen we door Iddergemkouter om dan via de Dender onze picknick te nuttigen in Denderleeuw. Daarna zoeken we het natuurgebied De Wellemeersen op: één van de overstromingsgebieden in de Dendervallei.

Afspraak: 9.30 uur aan de kerk van Welle, Welleplein 19, in 9473 Denderleeuw.

Inschrijven werner.stuer@scarlet.be of 0494 758487

Natuurpunt Waasland-Noord

Nieuwjaarswandeling Kreken van Saleghem

We beginnen het nieuwe jaar al met een winterse wandeling. We nemen je dan mee in de natuur in ons krekengebied.

We vertrekken aan het natuurhuis Panneweel. Via de reigerkolonie en de Groenendijk keren we terug. De wandeling eindigt als de duisternis valt, om 16h30. Wie wil kan daarna nog iets drinken in het Natuurhuis Panneweel.

Afspraak: Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2, Sint-Gillis-Waas. 13:30 - 17:00

Inschrijven en info via website www.panneweel.be

Gids : Edwin Thoen - thoen.smeets@telenet.be
0496 32 03 78

Woensdag 11 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele PlantenStudieGroep
19.30 u Alle plantenliefhebbers welkom.

Info en verplichte inschrijving:

nine.vanhoyweghen@gmail.com 0473 72 66 15
Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Zaterdag 14 januari 2023

Natuurpunt Waasland Kern Zuid Kern Lokeren

Winterwandeling Bourgoyen en Ossemeersen

Net buiten Gent, in alle stilte, ligt Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen.

Dit prachtige, uitgestrekte gebied van vochtige graslanden is een natuurreservaat om te koesteren. En tijdens de vogeltrek zie je pas echt hoe waardevol dit gebied is. In de winter is dit gebied niet alleen gekend bij de vogelliefhebbers, maar vooral bij de winterse vogelgasten!

Met zijn oppervlakte van meer dan 220 hectare is Bourgoyen-Ossemeersen een uniek reservaat. De weidse

foto: Maaïke Vercauteren

foto: Maaike Vercauteren

moerassen nodigen je uit om de verrekijker boven te halen. Bewonder de ongerepte natuur. We maken in principe een tocht van ong. 7 km rondom de Meer-sen.

Maar het Meerskantpad biedt een mooie wandeling die toegankelijk is voor natuurliefhebbers met een rolstoel of met een visuele beperking. We kunnen dus desgevallend onze route aanpassen.

Praktisch : we verzamelen op de parking van Syntra, Heimolenstraat z/n te Sint-Niklaas.

We vertrekken stipt om 8.30u richting Gent; we rijden autodielend. De chauffeurs krijgen een vergoeding van €1 per 20 km van diegenen die meerijden.

Einde voorzien rond 12.30u. Meebrengen: Kledij aangepast aan de weersomstandigheden

Deze wandeling is gratis. Inschrijven is verplicht, dit kan via de link op www.natuurpunt-zuid-waasland

Info: Johan.vercauteren.npzv@gmail.com 0474 71 51 20

Zondag 15 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele Watervogeltelling
Watervogels tellen in Waesmeer, Tielrode broek, Roomacker Tielrode, Durmemonding tot Mirabrug en Klein Broek. Info + inschrijven: gerry.heyman1@telenet.be - 0498 57 72 24

Dinsdag 17 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele
Infoavond paddenoverzet 20u - 22u
De paddenoverzetactie draait op volle toeren van half februari tot eind maart. Misschien heb jij ook wel zin om ons gemotiveerd team te versterken? Iedereen is welkom op de infoavond waar je alles te weten komt over de paddentrek en de overzet.
Info + inschrijven: natuurpuntscousele@gmail.com - 0473 72 66 15
Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Zaterdag 28 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele
Vogelwerkgroep "Scousele - Suskewiet" 10 tot 12 u
Op uitstap: Steendorp en brede omgeving.
De uitstappen worden deskundig begeleid. Interesse in de uitstappen? Meld je bij arnoldmoonen1@gmail.com 0477 980 665

Natuurpunt Waasland Scousele
Telling meeuwslaapplaatsen 17 u
Info + inschrijven: gerry.heyman1@telenet.be - 0498 57 72 24. Vertrek 17u. Orlylaan Temse thv 't Kompas

Zondag 29 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele
Het Grote Vogelweekend
Info + inschrijven: natuurpuntscousele@gmail.com - 0473 72 66 15
Kom kijken en luisteren bij onze vogelvoederplek. Het Natuurhuis is open.
14u - 16u. Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Donderdag 2 februari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele en cultuurdienst Temse Film Onze Natuur
20.15 u. Zaal Roxy Stationstraat 29 9140 Temse
Tickets www.cultuurcentrumtemse.be
Kostprijs € 4 - € 3 (reductie voor Vrienden, 65+, -26).
Pas te boeken vanaf januari.

Donderdag 2 februari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele Natuurfotografie voor beginners - KLIK 20.00 u
Op uitstap in de omgeving of opleiding en bespreking van gemaakte foto's. Staat open voor elke beginner die in groep wil werken.
Info en verplichte inschrijving:
guy.verbraeken@icloud.com 0475 548 033
Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Dinsdag 7 februari 2023

Hortus ter Saksen vzw i.s.m. Tuinhier Haasdonk
Klimaat en biodiversiteit: Natuurlijke tuinen 20 - 22 uur
In de reeks klimaat en biodiversiteit benadrukken we thema's die maatschappelijk en laagdrempelig zijn. Op deze thema-avond over natuurlijke tuinen geeft Karolien Deprez van In Bloom, ons een inleiding hoe we onze tuin natuurlijker kunnen maken. Een groot onderdeel van het Vlaamse landschap bestaat uit tuinen. 2 miljoen tuinen beslaan 12% van Vlaanderen (ter vergelijking: natuurgebieden 3%, bossen 11%). Tuinen kunnen dus een belangrijke rol spelen in de context van klimaat, biodiversiteit en welzijn indien zij op een natuurlijke wijze zijn ingericht en beheerd. Maar een natuurlijke tuin, wat is dat juist. Klemtonen liggen voor iedereen anders maar een aantal principes kunnen helpen je tuin natuurlijker te maken. Verwacht je aan maximaal vergroenen, biodiversiteit, insecten, vogels, dieren, water, huisvestiging, beschutting, maximaal voedsel aanbieden met de juiste bloemen en planten, snoeptuin....
Onze spreker voor dit onderwerp is Karolien Deprez van In Bloom., Natuur en vormgeving vormen Karolien haar passie die ze uitwerkt als tuinontwerpster bij In Bloom. Ze volgde de opleiding ecologische tuin- en landschapsinrichting, engageert zich voor de greendeal Natuurlijke tuinen en staat bij Velt geregistreerd als ecologische tuinontwerpers-en-tuinaannemers. Ze wil jou graag overtuigen om jou tuinen natuurlijker te maken want ook jouw omgeving en tuin biedt natuur-potentieel. Een kleine moeite voor jou, betekent een wereld van verschil.

Op 27 mei 2023 gaan we op tuinbezoek om twee natuurlijke tuinen te bekijken in Lokeren en Moerbeke. Zet alvast zaterdag 27 mei 2023 in je agenda als aanvullende activiteit op deze voordracht.

Spreeker: Karolien Deprez, In Bloom. Meer info op www.hortus-ter-saksen.be

Woensdag 8 februari 2023

Natuurpunt Waasland – Scousele

PlantenStudieGroep 19.30 u

Alle plantenliefhebbers welkom.

Info en verplichte inschrijving:

nine.vanhoyweghen@gmail.com 0473 72 66 15

Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Zondag 12 februari 2023

Natuurpunt Waasland-Noord

Valentijnswandeling Polders van Meerdonk

Op zondag 12 februari vieren we al Valentijn. We wandelen in de Meerdonkse polder tot aan de Parlabrug en terug. Je komt veel te weten over de lokale geschiedenis, over Reynaert de Vos en natuurlijk over Valentijn.

De natuur is dan al volop aan de lente begonnen: de hazelaar en de els bloeien al. Na de wandeling is er voor verliefde paartjes taart en koffie, en voor de anderen ook. Laarzen of stevige wandelschoenen, verrekijker zijn aangeraden. Afspraak: Natuurhuis Panneweel, Krekeldijk 2, Sint-Gillis-Waas. 13:30 – 16:30

Inschrijven en info via website www.panneweel.be

Gids : Edwin thoen.smeets@telenet.be 0496 32 03 78

Natuurpunt Waasland Scousele

Het Natuurhuis is open. Welkom van 14u - 17u
Natuurhuis Kapelstraat 170A Steendorp

Zaterdag 18 februari 2023

Hortus ter Saksen vzw De juiste boom voor elke tuin: Winterwandeling 14 – 16:30 uur

Niets is zo frustrerend als een mooi boompje te koop zien staan, maar het niet durven te kopen. Hoe groot wordt de boom? Zal hij dan nog passen in mijn tuin? Waar moet ik hem planten? Zie je door het bos de bomen niet meer? Hortus ter Saksen helpt je graag verder. In het Hof ter Saksen maken we wandelingen die ons helpen kiezen. Naar aanleiding van de voordracht van Martin Hermy 'De juiste boom voor elke tuin' bekeken we in de zomer een selectie bomen op volwassen leeftijd. Eind oktober bekeken we deze bomen in hun herfstoutfit. Tijdens de wintereditie gaan we op zoek naar bomen met opvallende winterkenmerken en maken we kennis met de vroegste bloeiers.

Deze rondleiding is de derde van een reeks die volgt na de voordracht van Martin Hermy, waar iedereen kan bij aansluiten. Martin Hermy overtuigde ons op basis van wetenschappelijk onderzoek, dat de voordelen van bomen ruimschoots opwegen tegen de nadelen als we

de juiste soorten kiezen.

Rondleiding: Jan Van Bogaert en Carol D'haeyer.

Meer info: www.hortus-ter-saksen.be

Donderdag 23 februari 2023

Natuurstudiewerkgroep Waasland Noord

Voorjaarsvergadering Natuurstudiewerkgroep

Tijdens de voorjaarsvergadering geven we een kort overzicht van 2022 aangevuld met enkele presentaties over diverse onderwerpen.

Op het programma staat alvast :

Natuurstudiewerkgroep Waasland-Noord 2023 (Brigitte Van Passel)

5 jaar maandelijks dagvlinderwandelingen in onze natuurgebieden

Mijn digitaal herbarium (Kris Maes)

Deelname is gratis We voorzien een hapje en een drankje tijdens de pauze. Omdat het gemakkelijker is boodschappen te doen als we weten hoeveel deelnemers we mogen verwachten, vragen we om in te schrijven. Niet verplicht, wel praktisch.

Afspraak: Gemeentelijk Ontmoetingscentrum De Statie, Spoorwegwegel 1, 9190 Stekene

20:00 – 22:00

Inschrijven via de website www.panneweel.be

Info : natuurstudie@panneweel.be Brigitte Van Passel, 03 779 89 31

Zaterdag 28 januari 2023

Natuurpunt Waasland Scousele

Vogelwerkgroep Suskewiet

Op Uitstap in Steendorp en brede omgeving

De uitstappen worden deskundig begeleid.

Interesse in de uitstappen?

Meld je bij arnoldmoonen1@gmail.com 0477 980 665

Zaterdag 11 maart 2023

Natuurpunt Waasland Noord

Natuurreizigers vertellen

20:00 – 23:00 (deuren open om 19u30)

Verdere info op www.panneweel.be

Zondag 12 maart 2023

Natuurpunt Waasland Scousele

Het Natuurhuis is open. Welkom van 14u - 17u

POLDERS VAN GROOT-KRUIBEKE

Gratis polderwandelingen aangeboden door de Vlaamse Waterweg en begeleid door de Barbiërgidsen. Verplicht inschrijven: info@barbiërgidsen.be

Zo 04.12 14 tot 16 u Luister- en fluisterwandeling

Zo 08.01 14 tot 16 u Winterwonderland

Zo 05.02 14 tot 16 u Droge voeten in alle tijden

Meer info www.barbiërgidsen.be info@barbiërgidsen.be 0473 72 66 15

**CURSUS NATUURVERKENNER
IN STEENDORP**

Natuurpunt Natuuracademie Waasland

16/02 tem 08/06

Onze eerdere edities van de cursus Natuurverkenner kenden veel succes. Er was altijd plaats te weinig. Daarom is Natuuracademie Waasland verheugd om nog een cursus Natuurverkenner te kunnen organiseren in 2023.

De cursus is een kennismaking met de natuur in de buurt. Iedereen die wel eens wat meer wil weten over wat er hier leeft, groeit en bloeit, is welkom. Je hoeft niets van de natuur te weten om deel te nemen. Een wonderlijke wereld gaat voor je open. Hij was er al, maar je zag hem misschien nog niet echt.

De cursus loopt van 16 februari tot 8 juni in Steendorp. De lessen vinden plaats op donderdagavond in het lokale Natuurhuis. Ze gaan over landschappen, bossen, waterpartijen en graslanden. De bijbehorende excursies leren je gebieden in de buurt beter kennen op de daaropvolgende zaterdagochtend. Gemiddeld een onderwerp per maand. Als extraatje is er een vroegochtendwandeling begin mei en we sluiten af met een introductie in bushcraft op 8 juni.

In het najaar plannen we een cursus Natuurgids, een mooi vervolg op deze cursus. Informatie daarover in een volgend nummer.

Leden Natuurpunt betalen 70 euro, niet-leden 80 euro. Meer info via dirk.de.roose@scarlet.be of 03/771 49 24

Inschrijven via www.natuurpunt.be/agenda/
<https://www.natuurpunt.be/agenda/cursus-natuurverkenner-steendorp-58145>

Natuurhuis Kapelstraat 170a 9140 Steendorp

NATUURHUIS IN STEENDORP

Van december tot einde maart is het Natuurhuis elke 2de zondag van de maand (11/12 08/01, 12/02 en 12/03) open van 14u tot 17u

Je kan er terecht voor een sanitaire stop, een drankje, een gezellige babbel en info over de streek en je hebt een prachtig uitzicht van op het dakterras.

Kom wandelen in onze mooie streek en spring eens binnen! De vrijwilligers van Natuurpunt Waasland Scoutsele verwachten je. Kapelstraat 170a 9140 Steendorp.

Er is een fietsenparking en een oplaadpunt voor elektrische fietsen. Ben je met de bus? Bushalte 'Blauwhof Steendorp' op 30 m. Ben je met de auto? Parkeren langs de Kapelstraat.

OXFAM WERELDWINKEL

Zaterdag 10 tem zaterdag 31 december

Oxfam Wereldwinkel Beveren: **CADEAUHUIS**

Winkel alle dagen doorlopend open, behalve op maandag (van 14u tot 17u)

Zaterdag 10 december: opening

CURSUS :

MEER NATUUR

IN JE EIGEN TUIN

Natuurpunt Waasland Noord

Donderdag 12 januari, 19 januari, 2 februari, 9 februari 2023

Spelen, genieten, ontspannen, groenten kweken, huisdieren houden, uithangbord,... Een tuin kan zoveel verwachtingen inlossen. En met een doordachte visie en beheer vaart ook de natuur er wel bij. Nectarplanten voor vlinders, bessen voor vogels, een bijenhotel, vleermuisnestkast of egelschuilplaats kan je zo integreren zonder de andere functies in gevaar te brengen. Maar we gaan verder, met creatieve en inspirerende ideeën voor een tuin vol leven.

Les 1: Inleiding: de levende tuin

Les 2: Vogels in de tuin

Les 3: Insecten in de tuin

Les 4: Zoogdieren en amfibieën in de tuin

Les 5: Tuinbezoek of -workshop (datum wordt in overleg met de cursisten afgesproken)

Begeleider

Joeri Cortens, Natuurpunt Natuuracademie, en eigen gidsen

Prijs: Voor deze cursus zijn er verschillende tarieven van toepassing.

Steuntarief: met een paar extra euro maak je onze activiteiten betaalbaar voor iedereen (50,00 euro)

Standaardtarief: dekt de kosten van je cursus (45,00 euro)

Ledentarief: als lid van Natuurpunt en het Open Netwerk kan je genieten van een korting (40,00 euro)

Sociaal tarief: voor wie het wat minder breed heeft* (25,00 euro)

Twijfel je of je in aanmerking komt of heb je vragen? Bekijk onze Algemene Voorwaarden of neem contact op met de organisator van je cursus.

Afspraak: Gemeentelijk Ontmoetingscentrum De Statie, Spoorwegwegel 1, 9190 Stekene

Telkens van 19:30 - 22:30

Inschrijven via www.panneweel.be

zie ook volgende pagina >>>

Info : natuurstudie@panneeweel.be

Brigitte Van Passel, 03 779 89 31

natuurpunt

Inschrijven via website

of www.panneweel.be

**cursus
&
workshop**

Meer informatie op vorige pagina

Meer natuur in je tuin

foto: PAKT, Antwerpen

NIEUW BOEK:

'STEDENBOUW KAN OOK ZO'

VIBE en BBL hebben het boek 'Stedenbouw kan ook zo' gelanceerd. Het boek kwam tot stand na een open oproep naar lokale besturen, verenigingen, ontwikkelaars en studie bureaus. Die leverde een oogst van 57 voorbeeldprojecten op. Stuk voor stuk projecten die inspiratie bieden om stedenbouw over een andere boeg te gooien. Weg van de klassieke huisje-tuintje-verkavelingen, maar met aandacht voor natuurgebaseerde oplossingen, voor participatie vanuit de buurt, voor betaalbaar wonen in nieuwe woonvormen. Met dit inspiratieboek willen we aantonen dat het anders kan. En vooral veel goesting geven om het ook anders te dóen.

ABLLOvzw heeft hieraan meegewerkt in de marge. Te bestellen bij de boekhandel.

Nummer isbn 9789 491 789 328

met 2 Wase projecten :
Masterplan Blokstraatbeek, Sint-Gillis-Waas
(zie figuur hierboven) en
de Grote Markt van Sint-Niklaas (zie HGW nr
227)

Advertentie

Jouw
'place to be'
voor

A. De Vosstraat 9
9160 Eksaarde

Originele, Lokale, Gezonde en Ecologische **Menu's en dranken**
Vis – Vlees – Vegetarisch (tussen 80 à 100 % bio)

Reserveer bij ons : op tel. 0471/848 435

of via onze website www.bistrodenbascuul.be.

Via mail kan ook : sophie@bistrodenbascuul.be

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift,

42ste jaargang - nr 4; december 2022 - nr **228**

coördinatie ABLLOvzw

**Werk mee aan een
groener Waasland !**

Abonneren kan door
8 Euro over te schrijven
op BE39 7310 4317 9119

**HET GROENE
WAASLAND**

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *Het Groene Waasland* (=HGW of GW) kan dit

* door **8 EURO** over te schrijven
naar **BE39 7310 4317 9119**

Zie ook <https://hetgroenewaasland.be/abonnement>

*of via een contactadres van een vereniging, die U vindt op <https://hetgroenewaasland.be/verenigingen>.

GRAPHIUS [Druk in de Weer], Traktaatweg 8

B-9041 Gent, Tel. +32 9 218 08 41

info@graphius.com

REDACTIE: Marc Temmemaans, Jerry De Laet, Astrid Martens, Willem

Bockx, Nine Van Hoyweghen, Willem Vereecken, Gilbert Cant.

Alle teksten voor het volgende nummer moeten binnen zijn **vóór 10 januari 2023**

bij Gilbert Cant tel 03 775 19 31 groene.waasland@gmail.com

Inhoud:

02 ...Herabonneren	.....HGW
03 ...Oproep	.....ABLLOvzw
04 ...Van Z-vormige bosstructuur tot nieuwe cultuur van het publiek domein deel 3 lanen	ABLLOvzw
08 ...Nieuwe fietsvademecum : Schuwafstanden	.....ABLLOvzw
10 ...Droogte counteren in onze natuurgebieden	.....vzw Durme
12 ...Het Groene Oasen project	.....ABLLOvzw
13 ...Groenproject	.....Ons Streven
14 ...Zondag 16 oktober: Dag Van de Trage Weg	.....Ons Streven
15 ...Luswandeling Belsele Puivelde 14 km	.....ABLLOvzw
18 ...Geslaagde dag van de trage weg in Belsele op 16 oktober 2022	.....De Raaklijn
20 ...Gezinsuitstap naar Lokeren	.....Ons Streven
21 ...Minder is meer	.....Ons Streven
22 ...Lepelaar gered in het Molsbroek	.....vzw Durme
23 ...Financiële Steun voor duurzame projecten	.....ABLLOvzw
24 ...Prijsuitreiking Zomerzoektocht: Wijs	.....Ons Streven
25 ...Kalender	.....HGW
31 ...Nieuw boek: 'Stedenbouw kan ook zo'	.....ABLLOvzw

Hoofdredactie Gilbert Cant

Vormgeving en coördinatie : Gilbert Cant, 03 775 1931 Maria Van de Vyver

e-mail : groene.waasland@gmail.com

Abonnement 8 EURO **Oplage** 1300 exemplaren

Het Groene Waasland verschijnt in februari,
mei, oktober en december.

P 708696
19100 Sint-Niklaas 1
Artifitekkantoor :